

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 6 december 2018 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide, de heer R.E. Kleine
De commissieleden	:	de heer G.J. Fonhof (50PLUS), de heer J.C. Scheltens (VVD), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer G.P. Rink (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Otter meldt dat de bouw van de Hondsrugtoren nog dit jaar start, op te leveren in 2020. De start betreft ook de Schimmerweg (oplevering eind 2019): het enige bezwaar is onderling opgelost waarmee alle belemmeringen zijn verdwenen. Aan Willinkplein-Zuid is de bouw in volle omvang losgebarsten: de parkeergarage moet medio 2019 klaar zijn, de gehele bouw eind 2019 en het hotel medio 2020. Net als in Nieuw-Amsterdam en Schoonebeek is voor de ontwikkeling van de brandweerlocatie een gebiedsvisie opgesteld om meer proactief te kunnen acteren; ook ontwikkelaars weten dan van tevoren beter waar ze aan toe zijn. Meer visies zijn in de maak voor: 1) de locaties Esdalcampus en Muzeval samen (verplaatsing Esdal naar de Muzevallocatie); 2) P-Oost tot aan de Angelsloërdijk met het Fletcher Hotel; 3) locatie oude camping en Aquarena en 4) transformatiegebieden als de Wilhelminastraat en Emmen-Noord (Weerdingerstraat en Hoofdstraat). Over het Rensenpark: nog deze maand gaat De Drommedaar open. Het Aziëhuis wordt verbouwd, waar Loods 13 en een CBK-filiaal naartoe gaan. Aan ZO34 wordt hard gewerkt om het in te huizen in het Hospeshuis. In het Giraffehuis komt een schilderijtentoonstelling met o.a. de Nachtwacht op ware grootte en in het park is de laatste sloopronde aan de gang, met de herinrichting langs het spoor.

Wethouder Van der Weide vertelt dat de planprocedure rond de reconstructie aansluiting N34/N391 (fly-over rondweg) inmiddels is gestart. De inloop van 22 november is goed bezocht, nu vindt bereikbaarheidsoverleg over de bouwfase plaats. De start wordt tweede halfjaar 2019 verwacht. Ook voor project rondweg/Emmerschans is de planprocedure opgestart met als startjaar 2019 en de oplevering medio 2020. Openbaar gebied Emmen-centrum: het herinrichtingsontwerp van de Hoofdstraat-Noord, Noorderstraat en Derksstraat wordt met de ondernemers besproken. Het ontwerp zal in kwartaal 1 van 2019 definitief zijn en de herinrichting start later dat jaar.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht: n.v.t.

5. Rondvraag

50PLUS las dat alle 42 jeugdzorgregio's geld gaan ontvangen uit het Transformatiefonds (drie jaar à 36 miljoen) voor betere jeugdhulp. Welk bedrag slaat neer in Drenthe (specifiek Emmen) neer?

Wethouder Wanders zal schriftelijk op deze vraag terugkomen.

D66 noemt dat 29 november in Orvelte het Convenant 'Ecologisch bermbeheer' niet door de gemeente Emmen is ondertekend. Waarom niet? Is dit nog wel in lijn met de afhandeling van motie 'Bijenvriendelijk bermbeheer' (november 2015), na afspraken met Emmerhout?

Wethouder Van der Weide beaamt het convenant bewust niet te hebben ondertekend. Waar mogelijk (vooral buitengebied) werkt de gemeente aan ecologisch bermbeheer, maar de grote hoeveelheid verplichtingen in stedelijk gebied (bijv. Emmerhout) staat op gespannen voet met het de uitvoer van groenonderhoud in overleg met EOP's e.a. Om autonoom te blijven moet de gemeente in samenspraak soms andere (maatwerk)keuzes maken, bijv. tweewekelijks maaien.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Onderzoek Rekenkamercommissie Emmen (RKE) 'Waar banen zijn, willen mensen wonen'
Eerste termijn

50PLUS stemt in met de aanbevelingen. De aan de raad gerichte aanbiedingsbrief van RKE kent op pagina 3 expliciet enkele aanvullende punten. Zijn die toe te voegen als aanbeveling in het voorstel?

VVD stelt dat de aanbevelingen niet worden overgenomen, maar ter kennis worden aangenomen – terecht. Wel mist de fractie bij de argumenten en aanbevelingen wat in de oktobercommissie is gewisseld; wellicht aandachtspunt voor een volgende keer.

D66 vraagt zich sterk af of gezien de hoge belasting van de ambtelijke capaciteit hier nog weer een integrale visie voor moet worden ontwikkeld; bovendien moet het werk er eerst zijn en houdt het beleid op onderdelen al rekening met demografische ontwikkelingen.

Wakker Emmen ziet een rapport met zeker goede aanbevelingen: behoud en uitbreiding van werkgelegenheid is de komende decennia topprioriteit voor Emmen. De stimulerende maatregelen van de gemeente worden door RKE als positief beoordeeld, wel is er beperkte aandacht voor demografische ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Een integrale visie over krimp/vergrijzing is nog niet aanwezig, maar verschillende beleidsstukken (bijv. Strategienota en Woonvisie) nemen die aspecten al mee en kunnen over vijf jaar al volledig achterhaald zijn in deze snel veranderende wereld. De gemeente kan niet achterover leunen; daarom ziet Wakker Emmen het nut van een integrale visie. Voor het steeds stijgende aandeel van de zorg (20%) in de werkgelegenheid moeten brede (om)-scholingstrajecten veel werkzoekenden in die sector een baan opleveren. Theoretisch zal het aantal werkzoekenden in 2040 met 12.000 zijn gedaald, maar helaas is er een mismatch tussen vraag en aanbod. Dus moeten voor invulling van de vacatures mensen van buitenaf worden aangetrokken – een win-winsituatie met positieve gevolgen voor economie, woningmarkt en woonplezier.

VVD betoogt dat als Wakker Emmen het nut inziet van een integrale visie, dat verdergaat dan 'de aanbevelingen voor kennisgeving aannemen'.

Wakker Emmen wilde hiermee alleen aangeven dat de integraliteit van de materie dermate van belang is dat de gemeente daar de aandacht niet voor mag verliezen.

PvdA ziet een mooi rapport dat ook al goed inhoudelijk is behandeld. De aanbevelingen leiden niet tot een beleidsstuk, maar de integraliteit is goed met de verschillende bestaande beleidsstukken te bewaken. Fijn dat er al eerste initiatieven zijn tussen onderwijs (NHL Stenden) en de arbeidsmarkt.

Volgens **CDA** gaat het in het RKE-rapport puur om het bewustzijn van inkrimping van de beroepsbevolking en toename in vergrijzing, robotisering/automatisering/digitalisering en opleidingseisen met tussentijds een mismatch tussen vraag en aanbod. Daarom staat de fractie volledig achter het voorstel, waarbij het jaartal 2040 wel rijkelijk ver in de toekomst ligt.

ChristenUnie sluit zich aan bij de samenvatting van het CDA en bij de aanbevelingen. Daar moet het college dan wel mee aan de slag om het zo handzaam te maken als men het zelf wil. Wel moet gewaakt worden voor de omvang van het beleidsterrein die niet te breed mag worden. De gemeente zal er nog een hele kluit aan hebben de komende jaren, maar er zullen ook veel autonome externe ontwikkelingen plaatsvinden in economie en demografie, die de gemeente slechts kan faciliteren of (proberen te) beïnvloeden en dat zal terug moeten komen in haar beleid.

GroenLinks neemt de aanbevelingen voor kennisgeving aan, maar belangrijker is het college ertoe aanzetten die uit te voeren in de beleidsontwikkeling op diverse terreinen. Om de jongeren in Emmen te houden is het belangrijk voor diversiteit in de arbeidsmarkt te zorgen: de zorg, de techniek en het toerisme bieden kans. De gemeente moet als regisseur monitoren en waar nodig bijsturen.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout erkent dat de bal nu bij het college ligt. Het is inderdaad niet de bedoeling nu een ellenlang traject van visieontwikkeling in te gaan; de Strategienota levert als vertrekpunt immers al veel bouwstenen. Daarbij moet het college ook steeds bedenken wat daarin de rol van de overheid is versus andere partijen erbij te betrekken. De nieuwe wethouder EZ moet hier rap mee aan de slag en de raad periodiek inlichten over de vorderingen.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7B. Evaluatie Burgerbegroting 2017-2018 en vervolg Burgerbegroting in 2019

Eerste termijn

GroenLinks ziet in Emmerhout en Nieuw-Dordrecht mooie ontwikkelingen, waarbij de continuering in 2019, en liefst ook de jaren erna, prioriteit moet hebben.

ChristenUnie merkt ondanks de grote klus dat Emmerhout en Nieuw-Dordrecht er graag mee aan de slag zijn geweest. Twee jaar is te kort, vandaar dat het in de rede ligt de periode te verlengen met vijf jaar om te zorgen dat ook de gemeente steeds beter aan deze ‘nieuwe democratievorm’ went.

CDA ziet enkele positieve punten: toename van betrokkenheid van de inwoners en saamhorigheid in de wijken, inwoners voelen zich meer eigenaar van de wijk en de samenwerking met ambtenaren is sterk verbeterd – complimenten hiervoor. Daarom moet dit initiatief doorgaan, maar het moet dan wel aansluiten bij het dorp of de wijk. Bij de gemeente leven verdeeldheid over kwaliteit en continuïteit, de kosten en vraagtekens bij bewonerskeuzes. Volgens het CDA ligt dat aan de te bereiken cultuuromslag van controle en sturing naar loslaten, die nu eenmaal jaren vergt.

PvdA wil graag doorgaan met deze mooie ontwikkelingen. Toch wil zij ook rendement in de projecten zien in brede zin: hoe wordt dat teruggekoppeld naar de raad?

Wakker Emmen wil dit ook graag voortzetten, maar betreurt het dat de ambtelijke organisatie nog niet zo enthousiast reageert. Graag een reactie van B&W op de vragen en aanbevelingen in de evaluatie als opmaat om in de toekomst in meer dorpen en wijken met een Burgerbegroting te werken.

D66 wil deze mooie ontwikkelingen graag uitrollen, al beseft men dat niet iedere wijk of dorp daar belang bij heeft of geschikt voor is. In de begeleidende brief staat heel stellig dat de kaders blijven

als ze zijn: de administratie en financieel beheer blijven bij de gemeente liggen en haar inkoop- en aanbestedingsregels blijven van kracht. Is het niet goedkoper als de burgers dat zelf gaan doen? Er komen nog criteria om af te wegen welke andere dorpen of wijken mee kunnen doen, maar volgens D66 kan dat ook heel goed van onderop bij de EOP's (Right to Challenge). Hoe meer burgers zelf doen, des te minder ambtelijke inzet nodig is: is het legitiem daar meer budget vanaf te halen?

LEF! ziet dat het aantal betrokken burgers wat beperkt is (totaal 180), maar vindt ook het geloof en enthousiasme van beide EOP's bij hun presentatie in 2016 bepalend. Goed dat zich goede ontwikkelingen hebben voorgedaan, maar anderzijds is men er nog niet helemaal. Daarom is een verlenging met vijf jaar *sec prima*. Wel wil LEF! laten kijken of die polsstok verder kan door ter stimulering van de positieve flow meer thema's aan de Burgerbegroting toe te voegen, nog meer dorpen en wijken erbij te betrekken en zo wellicht voor een kettingreactie te zorgen. In plaats van jaarlijkse budgettoekenning moeten de EOP's ook meer financieel perspectief krijgen, bijvoorbeeld over de hele raadsperiode, zodat zij ook langetermijnplannen kunnen uitwerken. Ondanks het actuele perspectief van de gemeentefinanciën verdient het de voorkeur de Burgerbegroting uit te sluiten van bezuinigingen, en wel vanuit de gedachte die niet te snel extern neer te leggen.

50PLUS ziet een tegenstrijdigheid voor twee deelbudgetten van over te dragen schulddienstverlening in 2019, maar dit zou verderop in de tekst weer geen effect hebben voor de gemeentelijke dienstverlening. Waarom die dan overdragen? Bij de opmerkingen over de worsteling in dit huis om meer los te laten naar de inwoners weet 50PLUS dat zelfs binnen het college de meningen zijn verdeeld. 50PLUS gaat ervan uit dat dat soort gedachtegangen na 2019 intern niet meer voorkomt.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout wijst erop dat waar fracties spreken van 'de gemeente' en 'ambtenaren', dit alle geledingen van de gemeente betreft, dus ook de raad. Een cultuuromslag vergt inderdaad jaren: de gemeente moet die een richting opduwen aan de hand van kaders, maar het slechtste wat zij kan doen is de route precies voorschrijven. Vandaar de oproep van B&W om de zaak na 'Democratie Dichterbij' en de Burgerbegroting niet te forceren, maar naar de gulden balans te zoeken. Ineens uitrollen naar alle 35 EOP's lijkt dus niet verstandig. Eind dit jaar stuurt het college hen een brief met de vrijblijvende agenda voor 2019: wil een EOP snel aan de slag, dan kan dat. Maar als een EOP het 'rustiger aan wil doen', dan moet dat ook kunnen. Emmen loopt met de Burgerbegroting niet voorop, daarom blijven als tussenfase administratie en beheer inderdaad eerst bij de gemeente. Later zijn ook die en andere aspecten in vertrouwen los te laten. Daarbij zou het rendement niet de eerste vraag zijn van B&W: het idee is budget over te hevelen. Met de planvorming en rapportage door de EOP's zit het wel goed; tegelijkertijd moet de gemeente dat inderdaad nog meer loslaten in plaats van criteria voor te schrijven. De evaluatie biedt mooie aanknopingspunten om het proces in Emmerhout en Nieuw-Dordrecht te vervolgen, maar nog belangrijker is de hefboomwerking om het idee achter de Burgerbegroting verder uit te rollen, ook met andere instrumenten, waarbij ook aan is te sluiten op elders al ontwikkelde initiatieven. De vraag van 50PLUS over het deelbudget voor schulddienstverlening is te veel op detailniveau om hier mondeling te beantwoorden.

Tweede termijn

CDA denkt dat het rendement vooral moet worden gezien in niet-financiële termen van vergrote burgerbetrokkenheid, toename van saamhorigheid/verbinding en meer eigenaarschap bij burgers.

D66 beluistert ook bij het college nog wat strijd tussen grip houden en loslaten, ook gezien administratie, financieel beheer en inkoop- en aanbestedingsregels. Bovendien wordt volgens het voorstel 'nu en ook later' geen budget voor groenonderhoud overgedragen. Al is dit een tussenfase, die

stellige formulering lijkt in strijd met de benadering van onderop. D66 verzoekt dan ook in de B&W-brief de EOP's op te roepen om met eigen voorstellen te komen.

LEF! herhaalt zijn suggestie in eerste termijn om in dezen nog meer te experimenteren en de budgettering voor vier jaar te regelen om voor meer langetermijnperspectief bij de EOP's te zorgen.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout ervaart dat de commissie de Burgerbegroting een belangrijke ontwikkeling vindt en enkele voorlopers meer ruimte wil geven door de polsstok verder te zetten. Zo is er de goede suggestie van LEF! over het meerjarenperspectief, dat inderdaad meer ruimte en diepgang kan geven voor bewonersplannen. De gemeente moet daarbij beseffen dat er de komende jaren behoorlijk wat gaat veranderen in den lande over de thematiek 'Democratie Dichterbij'.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat, met inachtneming van de schriftelijke beantwoording van de vraag van 50PLUS.

7C. Bestuursrapportage 2018-II

Eerste termijn

D66 vindt in het algemeen 'verkeerslichtmodel' positiever klinken dan 'stoplichtmodel'. Erg mooi dat 80 ambtenaren een training volgden voor het herkennen van laaggeletterdheid, maar wat is het vervolg? Externe veiligheid: Emmen is een bruisende gemeente, maar de motie 'Instellen evenementencoach' is nog niet geheel uitgevoerd. Waarom een groene smiley? Hetzelfde geldt bij de stijging in jongeren zonder startkwalificatie: dat verkeerslicht moet toch op rood in plaats van oranje? En anders graag meer tekstuele motivering erbij. Het voordeel bij openbaar groen 'wordt veroorzaakt door onderbezetting': dit klopt niet. Het ene oranje verkeerslicht bij Programma Cultuur is iets te rooskleurig, want inwoners zijn vaak zeer beperkt op de hoogte van het cultuuraanbod door de te grote versnippering – ondanks de prima samenwerking tussen de partijen. Vandaar de suggestie van D66 om een digitale cultuurstartpagina te maken naar doelgroep en activiteiten; ook de constante, ziekelijke hang naar vernieuwing van namen en aanpak doet afbreuk aan de effectiviteit. Het 'groen' bij cultuurparticipatie lijkt gezien de bereikbaarheid in de praktijk te rooskleurig. Hoe zit de stimulans van de culturele verbindingen in het Rensenpark eruit? Een festival of de vestiging van enkele partijen zegt hier niets over. Hoe faciliteert de gemeente de dependance van het CBK zonder er budget voor vrij te maken en waren er geen afspraken over een parkredactie?

Voor **GroenLinks** komen de vele financiële nadelen niet als onverwacht. Verrassend wel was 'groen licht' bij de verbeterpunten in het onderzoek bij de Veiligheidsregio. De fractie vindt de stijging van jongeren zonder startkwalificatie zorgelijk: economisch gezien mooi dat zij meteen aan het werk gaan, maar zij komen als eersten op straat te staan als het straks economisch slechter gaat. Blijvende stimulans is nodig om hun opleiding af te maken. Goed dat er aandacht is voor de leuke jeugdinitiatieven. Wat GroenLinks betreft een dieprood stoplicht voor het ontbreken van Safe Streets: graag meer erkenning van het belang hiervan op de verschillende beleidsterreinen.

PvdA beseft dat grote delen van Berap-II al klaar waren voor de slechte tijding over de gemeentefinanciën. Er zijn absoluut veel zaken waar de PvdA blij over is: de integrale aanpak GRP 2018 voor Veenoord en de aanstelling van de nieuwe programmadirecteur die de continuïteit van Dutch Techzone waarborgt. Toch lezen de vele groene smileys merkwaardig na de inleiding (blz. 4) dat er veel financiële nadelen zijn. Bouw en opening van het nieuwe zwembad liggen op schema voor ingebruikname in de zomer van 2019. Onlangs meldde een persbericht dat men er pas 'na de zomer' terecht kon: graag een exactere openingsdatum. Ook zorgelijk dat de bouw op Willinkplein-Zuid een financieel aandachtspunt is en de post 'onvoorzien' opgebruikt is. Wat gebeurt er bij verdere tegenvallers? Welke maatregelen gaan B&W treffen bij dit omvangrijke, beeldbepalende project? Bij

'Bedrijfsvoering en inkomsten' wordt een sluitend financieel kader met een risico gemeld, maar waarom hier geen rode smiley?

LEF! heeft zich meer gefocust op de bedragen in relatie tot de begrotingsbehandeling en de raadsbehandeling hierover later in december en maart. De fractie komt hier dan op terug, o.a. op de tijdsperiode (meerjarig of al in 2019) bij het weer op orde krijgen van het weerstandsvermogen.

ChristenUnie sprongen naast de financiële zorgpunten in de Berap-II de personele problemen in het oog, in termen van tekorten, moeilijk te vervullen vacatures, ziekte en kwalificaties. De zorg betreft ook huishoudelijk geweld, en hoe daarbij met jongeren om te gaan, en in aanvulling het alcoholmisbruik onder hen, helaas een regioproblematiek in heel Oost-Nederland. De aanpak zal heel complex zijn, maar het blijft goed hier aandacht voor te vragen vanuit het belang van het toekomstperspectief voor de jeugd. Ondanks verbeteringen blijven de startkwalificatie van de jeugd en de algemene onderwijskwaliteit (mede door personele problemen) zorgen baren. Aan de match onderwijs-arbeidsmarkt wordt hard gewerkt, maar van de fractie mag er qua drive zeker bij de ROC's nog wel een tandje bij: zij zouden een voorbeeld kunnen nemen aan het goed functionerende Duitse duale systeem. De ChristenUnie breekt een lans voor de zorgpunten omtrent het milieu in breedste zin: de gemeente kan het zich niet veroorloven op dit terrein achter te lopen.

VVD ziet een financieel tekort dat inderdaad niet verrassend is, maar niettemin zorgelijk blijft. Het verwachte tekort van 6 miljoen gaat ten laste van de algemene middelen, wat het weerstandsvermogen verder verzwakt. Klanttevredenheid: bij het algemene toegangsnummer van de gemeente staan bellers eerst minutenlang in de wacht en zonder zaaknummer worden zij niet geholpen. Bijna onvoorstelbaar dat dit als goed en 'in control' wordt gewaardeerd. Economie scoort bijna overal 'groen': die kleur past ook bij Dutch Techzone vanwege de nieuwe directeur. Als enige minpunt ziet de VVD het afscheid van de wethouder EZ – overigens wel een mooi instapmoment voor zijn opvolger. De fractie dankt de heer Arends voor zijn jarenlange inzet voor de lokale economie. De veiligheid blijft een issue qua handhaving en vergunningen, maar ook bij huishoudelijk geweld en zorg achter de voordeur. De VVD pakt graag de oproep van B&W op om hierover in gesprek te gaan. Het Fietsplan is uitgesteld, hopelijk komt dat in maart. Erg jammer is de financiële krapte bij deze duurzame en gezonde activiteit. Een van de sportdoelen is dat verenigingen zich moeten ontwikkelen tot samenlevingspartners: de realiteit blijft ver onder het wensbeeld. De fractie zal de brief over De Toegang in maart ter sprake brengen; de investeringsruimte voor 2019 lijkt nogmaals met € 650.000 te zijn afgenomen. 'Meer met minder' in de bedrijfsvoering spreekt zeer aan: dit besef moet ook meer neerdalen bij de raad zelf bij het indienen van moties en amendementen. De gemeente moet blijven werken aan de verbetering van de negatieve punten. Gelukkig staat de Berap-II ook voor de vele goede zaken die in 2018 zijn bereikt en gelukkig ook in de meerderheid zijn – complimenten hiervoor aan de ambtenaren en inwoners.

CDA sluit aan bij de aandacht die ChristenUnie vraagt voor alcoholmisbruik onder de jeugd, zeker de te eenvoudig te verkrijgen GHB-ingrediënten en andere partydrugs. Ook het gemak waarmee jongeren hierover praten, baart het CDA ernstige zorgen. Het gebruik van smileys in plaats van stoplichten is een goede verbetering voor lezers die kleurenblind zijn. Het CDA heeft nog een beetje hoop dat, zoals de afgelopen jaren bijna altijd het geval was, het uiteindelijke tekort lager gaat uitvallen dan de € 6 mln. De forse onzekerheid in de kolom 'incidenteel/structureel' baart zorgen, daar de oplossingsrichtingen nog voornamelijk incidenteel van aard zijn. Daar komt bij dat als de gemeente alles wil realiseren conform afspraak, dit nog een extra middelenbeslag vergt en de vraag is in hoeverre dat verantwoord is in relatie tot het weerstandsvermogen.

Wakker Emmen steunt het raadsvoorstel, zeker gezien het budgetrecht van de raad. De volgorde draagt bij aan de rechtmatigheid van de Begroting, aansluiting bij de prognoses en het rustigere

beeld in de Jaarrekening door minder afwijkingen. Bij de begrotingsbehandeling zijn veel effecten al uitvoerig besproken; daarom gaat de fractie niet verder in op de onderscheidenlijke programma's.

50PLUS verwacht de komende tijd nog wel meer tekorten dan de genoemde € 6 mln.: zorgelijk gezien de aantasting van het weerstandsvermogen. De fractie voorziet dat de gemeente zich niet zo heel veel meer kan veroorloven en het zal jaren duren voor een en ander weer op orde is. De niet-beïnvloedbare posten worden als feit gepresenteerd; de oplossingsrichtingen ondersteunt 50PLUS. Hoe zeker is het dat de post van € 120.000 niet hoeft worden betaald en waar is het op gebaseerd? Voor de BUIG wordt meerjarig een voordeel verwacht. Wat als het Rijk dit ook opvalt? Gaat Emmen dan op gegeven ogenblik minder geld krijgen? Hier moet de gemeente alert op zijn.

Reactie college

Wethouder Otter meldt dat de € 120.000 het definitief annuleren van een automatiseringsproject betreft vanwege de mislukte comptabiliteit tussen diverse pakketten. B&W delen de zorg over het tekort van € 6 mln.; de oorzaken zijn bekend en de meevallers zijn vooral incidenteel. Meerdere taskforces studeren op het in control krijgen op onderdelen. Daarnaast is het extern ondersteunde project 'Meer met minder' in uitvoering, noodzakelijk daar steeds meer taken op de gemeente afkomen en dit om meer efficiency in de bedrijfsvoering vraagt. Door de strengere eisen van de Waarderingskamer kostte het op orde brengen van de OZB-aanslagen heel veel extra inzet en geld; inmiddels is dit gelukt. De opmerking van de VVD over klanttevredenheid is niet representatief, want blijkens onderzoek scoort de gemeente veel hoger – ook qua klantvriendelijkheid bij de telefonische dienstverlening. Om het zaakgerichte systeem goed aan de loop te krijgen waren extra inspanningen nodig: die kosten zijn incidenteel. Wel is richting de toekomst nog een adequatere inregeling van de automatisering nodig. Naar gebruik is ook bij Willinkplein-Zuid een post 'onvoorzien' voorhanden: de tegenvallers in de planuitwerking zijn hieruit gefinancierd. Een bouwstop is niet te verwachten en het risico ligt bij ontwikkelaar Van Dijk; aanwijzingen voor onvoorziene omstandigheden die onder gemeenteverantwoordelijkheid vallen, zijn er vooralsnog niet. Met het voordeel op de BUIG, door de mindere bijstandsgerechtigden, houdt de Begroting ook conservatief rekening: alles boven de € 2 mln. voordeel is daarin afgeroomd. De zorg over de vacature-invulling is terecht, vooral bij de RUD in relatie tot de kwalificaties. Binnen de gemeente neemt ook het personeelsverloop meer dan 'natuurlijk' toe. Tot op heden zijn voor deze grote gemeente nog wel de juiste mensen aan te trekken. Er is genoeg aanbod: het aantal WW'ers daalde van 3.000 naar 2.000 en van die laatsten hebben 1.000 alweer ander werk gevonden naast hun uitkering.

Wethouder Van der Weide vindt 'zomer 2019' (Berap) en 'medio 2019' (persbericht) als opening van het nieuwe zwembad niet ver uit elkaar liggen. Bedoeling is het nog voor de schoolvakantie te openen, ook omdat in die periode meer onderhoud mogelijk is.

PvdA heeft toch echt '*na de zomer*' gelezen in het persbericht, vandaar haar vraag.

Volgens **wethouder Wanders** is de motie 'Safe Streets' verwerkt in het Veiligheidsplan dat begin 2019 naar de raad komt. De match onderwijs-arbeidsmarkt is een blijvende uitdaging, gezien de snelle technologische ontwikkelingen. Ter inspiratie vindt regelmatig overleg plaats met Duitse partners, maar het onderwijs is daar echt anders opgezet. Wel hebben de ROC's recentelijk hun kwaliteitsagenda aan moeten leveren bij het ministerie met daarin de toelichting op de relevantie van hun opleidingen voor de regionale arbeidsmarkt. Het college verwacht dat zij zich meer op bij- en omscholing gaan richten om mensen duurzaam inzetbaar te krijgen. Onder de BUIG ligt een objectief verdeelmodel; aanpassing van het macrobudget geschiedt naar rato van het aantal bijstandsgerechtigden, maar een gemeente mag een jaarlijks overschot ook houden. De Raad van Openbaar Bestuur constateert naar het Rijk toe dat in de jaren 2015-2017 het macrobudget honderden miljoenen te weinig was: dit is als openingszet in de komende onderhandelingen te zien.

Wethouder Kleine omschrijft het vervolg op de training in herkennen van laaggeletterdheid als het in contact brengen van die groep met gespecialiseerde instanties (Drenthe College, bibliotheek e.a.). De smileykleur bij jongeren met startkwalificaties wordt naast het aantal ook door de werkwijze be-

paald: ze zijn allen in beeld en B&W maken zich zorgen om werkgevers die jongeren zonder diploma van school plukken – soms zelfs al tweedejaars MBO'ers. Het college probeert met werkgevers afspraken te maken om toch startkwalificaties te bereiken, bijv. via werk-leertrajecten. De kunstbeweging heeft al de website Cultuurmarktplaatsen.nl waar aanbieders adverteren, aandacht is voor cultuurparticipatie en bijv. een link naar de eigen site Vangoedegrond.nl. Dat dit soort informatie blijkbaar slecht vindbaar is, is wel een aandachtspunt. Een CBK-dependance in het Renssenpark openen is mogelijk zonder budget: daarmee worden automatisch verbindingen vandaaruit gestimuleerd naar andere partijen, zoals AKE met een tentoonstelling voor drie maand. De burgemeester en wethouder jeugd trekken samen op in de aanpak van alcohol- en drugsmisbruik onder de jeugd via het actieplan. Op 5 december is dit in een sessie met VNN, politie, buurgemeenten e.a. met name GHB als groot probleem geconstateerd: vanwege de goedkope en simpel verkrijgbare ingrediënten zijn daar de regie bij de aanpak en juist ook preventie besproken,.

Burgemeester Van Oosterhout vult aan, ook uit directieoverleg met VO- en RENN4-scholen zorgelijke signalen te krijgen over GHB en zelfs pillengebruik tijdens de lessen. Naast de behandeling van het Veiligheidsplan staat 6 februari een thema-avond op de rol met de politie over de veiligheid in Emmen - ook die op scholen.

Tweede termijn

GroenLinks is blij dat B&W de zorgen deelt over jongeren zonder startkwalificatie en kijkt uit naar het plan rond Safe Streets. De fractie ziet dat alle vier OV-hubs in Emmen ontoereikend zijn; de groene smiley is absoluut onrecht. Een hubtaxi kan je naar weliswaar naar het station vervoeren, maar over de hele linie zijn de wachttijden veel te lang om mensen het OV in te trekken. GroenLinks is blij met het plan van aanpak voor en inzet op alcohol- en drugsmisbruik onder jongeren.

D66 vond het cultuuraanbod op de digitale startpagina groot, maar te versnipperd – vandaar de tip. Als het Renssenpark 'organisch' moet groeien, wordt er wel heel veel geld uitgegeven aan overleg en planning: kan gezien de aanwezige externe expertise dit niet meer losgelaten worden? De sluitendheid van het financieel kader moet dieprood (niet in control) zijn in plaats van oranje. Rest ondanks het ongunstige perspectief niets anders dan in te stemmen met de Berap-II.

CDA worstelt tussen de terechte vraag van Wakker Emmen over de Berap-II om achteraf uitgaven te rechtvaardigen en de besparing op de inrichting van de Jaarrekening 2018. De Berap-I begon met een forse afwijking, daar komt versie II overheen en in de vergelijking van de Jaarrekening en de bijgestelde Begroting raakt een beetje uit beeld waar het perspectief vandaan komt en naartoe gaat. Een oplossing heeft het CDA zo niet paraat, maar dit aandachtspunt wil men meegeven naar de Jaarrekening toe om meer inzicht en grip te krijgen in resp. op de trend in de financiën.

Reactie college

Wethouder Otter lijkt de inzichtelijkheid van de trend een prima suggestie om in de Auditcommissie te bespreken. De systematiek per gemeente verschilt: sommige houden ook de primaire Begroting als referentie overeind.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7D. Belastingverordeningen en –tarieventabellen 2019 en Verordening Sporttarieven 2019

Eerste termijn

Wakker Emmen stemt in vervolg op de Begroting in met deze verordening gezien de gedegen onderbouwing van de verhoogde tarieven. Daarbij gaat men wel uit van bevrozing van de OZB conform de eerste tranche van de investeringsagenda.

CDA zou een logischer volgorde vinden: eerst tranche 1 van de investeringsagenda en daarna pas de tarievenverordeningen.

VVD is het niet eens met het CDA, daar in de brief bij de investeringsagenda staat dat indien conform wordt besloten, B&W in januari een OZB-verordening met lagere tarieven zullen voorleggen.

D66 heeft moeite met de gang van zaken rond de OZB; geen enkele partij wil stijging van de woonlasten, maar daar is van rijkswege niet aan te ontkomen, zoals bij de afvalstoffenheffing. In de begrotingsvergadering werd eerst 1% OZB-verhoging vastgesteld, volgens is tranche 1 van de investeringsagenda toch weer op de in het Bestuursakkoord afgesproken OZB-bevriezing geënt – met jaarlijks € 250.000 tot € 1 mln. minder inkomsten. Heel begrijpelijk, maar minder in deze financiële tijden. Het lijkt werkverschaffing om eerst deze verordeningen vast te stellen en daarna de OZB-verordening aan te passen, in plaats van de OZB-bevriezing meteen bij de Begroting te regelen.

CDA wijst erop dat het bezwaar daarvan is dat het college was vooruitgelopen op besluitvorming door de raad en het had tot veel verwarring in het debat geleid. De systematiek is helder: eerst de opbouw in de Begroting, dan de wijzigingen via de uitgestelde investeringsagenda in twee tranches en dan ontcom je niet aan latere ‘noodgrepen’. Dat is geen werkverschaffing, maar gewoon een gevolg van de p&c-cyclus en een heel ordentelijk voorleiden van de besluitvorming.

VVD sluit zich aan bij het CDA-pleidooi, want ook alle andere investeringen zijn ook niet al in de Begroting gezet om de aansluiting met de primaire versie inzichtelijk te maken. Dat was ook niet mogelijk geweest omdat destijds de financiële ruimte er niet voor was.

Reactie college

Wethouder Otter erkent dat achteraf het begrotingsproces wat efficiënter had gekund. Het college laat op deze manier niettemin helder de wijzigingen zien, al komt het wat complex over. Oorspronkelijk was het idee de gewijzigde OZB-verordening in januari voor te leggen. Gezien de brede instemming in de commissie van 3 december om de OZB te bevriezen, is het nu het meest efficiënt op 20 december met een gewijzigd raadsvoorstel op dit agendapunt te komen.

Tweede termijn

VVD verwacht met de gewijzigde OZB-verordening ook een gewijzigde brief. Deze praktische insteek is begrijpelijk en er is inderdaad brede steun voor de OZB-bevriezing, maar in de volgorde van de dingen blijft het lastig, daar de tegenstander nu voor een ‘moetje’ worden gesteld.

Reactie college

Wethouder Otter wijst erop dat de gewijzigde verordening al voor deze week gepland stond. Daar is vanaf gezien omdat tranche 1 van de investeringsagenda voor deze avond was geagendeerd. Toen de raad de behandeling daarvan vervroegde naar de commissie W&R van 3 december, ontstond deze afwijking van de reguliere volgorde. Maar dat is geen ‘moetje’, maar het meest efficiënt. Hoe eerder alle tarieven definitief bekend zijn, des te eerder kan de organisatie ermee aan de slag en des te zekerder is het dat de aanslagen tijdig de deur uitgaan.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit (nog te wijzigen) raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

7E. Besluit begrotingswijzigingen 2018-3

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8. Bespreken A-stukken

8A. Periodieke opheffing geheimhouding

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Verantwoording fractievergoedingen 2017

VVD oppert in het kader van 'Meer voor minder' dit type verantwoording goedkoper – en tegelijk minstens zo transparant – te doen en niet langer extern uit te besteden.

CDA is het van harte eens met de VVD: zo langzamerhand is de verantwoording van de fractievergoedingen verworden tot een administratieve brij. Sommige gemeenten kiezen ervoor deze zonder externe controle te doen, dus onderling tussen fracties en rechtstreeks naar de burger toe.

ChristenUnie sluit zich aan bij deze oproepen en stelt voor, dit nog eens in het presidium te bespreken. Er bestaan methoden voor die kostenbesparend kunnen uitwerken.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat en neemt de oproep van de VVD en het CDA mee naar het eerstvolgende presidium.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie BM&E van 13 september 2018

Voorzitter Bos stelt vast dat de notulen van 13 september 2018 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10B. Vaststellen notulen gezamenlijke raadscommissie van 4 oktober 2018

50PLUS verzoekt zijn correctieverzoek mee te nemen in de commissie van 3 december jl. – om in de aanhef 'de heer De Widt' te vervangen door 'Mevrouw De Widt' –.

VVD verzoekt het naam '*Menzo*' (punt 9A, pagina 8) te vervangen door 'Menso'.

Voorzitter Bos stelt vast dat de notulen van 4 oktober 2018 met deze wijzigingen worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

CDA wil graag stuk 11M (brief sluiting stembureaus) agenderen voor de volgende commissie, de motivering volgt.

Voorzitter Bos wijst erop dat die motivering uiterlijk maandag 24 december om 12.00 uur bij de griffie binnen moet zijn.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 21.31 uur onder dankzegging.